

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Etológia

Egyetemi tanév 2026–2027

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Biológia és Geológia
1.3 Intézet	Magyar Biológiai és Ökológiai Intézet
1.4 Szakterület	Biológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés, 6 félév, nappali
1.6 Szak / Képesítés	Biológia (magyar nyelven) / Biológus (B.Sc.)
1.7 Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Etológia	A tantárgy kódja	BLM2603		
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Vágási I. Csongor				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Vágási I. Csongor				
2.4. Tanulmányi év	3	2.5. Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező	2.8. Tantárgy típusa	Szaktárgy		

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					60
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					10
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					8
Vizsgák					10
Más tevékenységek: –					0
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					98
3.8 A félév össz-óraszama					154
3.9 Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	Nincsenek
4.2 Kompetenciabeli	Nincsenek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Előadóterem felszerelve lappal, videó projektorral és megfelelő szoftverekkel – PowerPoint, Word, multimédia alkalmazások, Internet
5.2 A szeminárium / laboratóriumi gyakorlatok lebonyolításának feltételei	Kötelező a jelenlét. Munkavédelmi szabályok betartása. Minden hallgató egyénileg vagy csoportosan elvégzi a feladatok összes lépését. Gyakorlatterem felszerelve lappal, videó projektorral és megfelelő szoftverekkel – PowerPoint, Word, multimédia alkalmazások, Internet. Esetleges hiányzást a félévi oktatási időszak vége előtt, egyénileg lehet pótolni, a tanárral való előzetes egyeztetés alapján.

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia

CP4	Biológiai adatokat gyűjt, kísérleti adatokat rögzít, kutatást végez a növényvilággal és az állatvilággal kapcsolatban, tudományos módszereket alkalmaz, kezeli a kutatási adatokat, valamint tudományos kutatást folytat.
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT3	Hatékony kommunikáció, kritikai, holisztikus és analitikus gondolkodás, valamint a problémák felismerése és megoldása a szakmai és tudományos tevékenység során.

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CPI	A hallgató ismeri az ökológiában alkalmazott statisztikai módszereket és a kísérleti adatok értelmezésének módjait.	A hallgató képes elemezni az ökológiai és populációs adatokat, valamint összetett statisztikai modelleket alkalmazni.

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	
<p>Az állati viselkedés okainak és következményeinek, valamint ökológiai és evolúciós vonatkozásainak megismerése.</p> <p>A kurzusok azokat az proximális és ultimális folyamatokat taglalják, amelyek az állatok viselkedése diverzitásának kialakulásához vezetnek. Az előadások struktúrája úgy van felépítve, hogy a filogenetikai perspektíva mindig érvényesüljön.</p> <p>A szemináriumi gyakorlatok megismertetik a hallgatókkal az előadás fontos elméleteit frontális ismeretátadás, egyéni és csoportos feladatok megoldása és filmek vetítése keretében.</p>	
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)	
Kutatási csapatban való dolgozás képessége az élettudományok területén, problémák megoldása és döntéshozás, csoportos tevékenységek szervezése.	

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Etológia. Bevezető fogalmak és módszertani lehetőségek.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, párbeszéd, problematizálás, modellezés	A tantárgy specifikus követelményeinek részletes ismertetése
A tanulás szakaszai. Feltételes reflexek.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, párbeszéd	
Az etogram. A viselkedés taxonómiai vonatkozásai. Viselkedésbeli modellek.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, modellezés	
A tanult és a vele született jellegek szerepe a viselkedésben.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, problematizálás	
A környezet szerepe a viselkedésbeli jellegek kialakulásában.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, problematizálás	
Adaptáció a környezeti feltételekhez.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, modellezés	
A táplálkozási viselkedés kialakulása.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és kitömött állati anyag által	

Optimális táplálkozási modellek.	Frontális ismeretközlés, PowerPoint vetítés és táblarajzok	
Evolúciósan stabil stratégiák.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, problematizálás	
Az étettér megválasztása: territoriális viselkedés, dominancia viszonyok.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, párbeszéd, problematizálás	Előadás elején írásbeli felmérő az első 7 előadás tananyagából
Az akusztikus, olfaktorikus és vizuális kommunikáció.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, párbeszéd, problematizálás, modellezés	
Az ivari szelekció.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, párbeszéd, problematizálás, modellezés	
Szaporodási rendszerek.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés, konzervált növényi anyag és táblarajzok által, párbeszéd, problematizálás, modellezés	
Humánétológia.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, párbeszéd, problematizálás, modellezés	
<p>Könyvészet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Krebs, J. R., Davies, N. B. (1997). Behavioural Ecology. An Evolutionary Approach. 4th ed. 2. Kessler Jenő. 1998. Etológia. Stúdium Kiadó, Erdélyi Tankönyvtanács, Kolozsvár. 3. Alcock, J. (2005). Animal behavior. An evolutionary approach. 8th ed. Sinauer Associates. 4. Barta, Z., Liker, A., Székely, T. (eds)(2002). A viselkedésökológia modern irányzatai. Budapest, Osiris. 5. Előadások PowerPoint diásorai 		
8.2 Laboratóriumi gyakorlatok	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Etológia. Bevezető fogalmak és módszertani lehetőségek.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	A gyakorlati órák követelményeinek és a munkavédelmi szabályoknak a részletes ismertetése
A tanulás szakaszai. Feltételes reflexek.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
Az etogram. A viselkedés taxonómiai vonatkozásai. Viselkedésbeli modellek.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
A tanult és a vele született jellegek szerepe a viselkedésben.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
A környezet szerepe a viselkedésbeli jellegek kialakulásában.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
Adaptáció a környezeti feltételekhez.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
A táplálkozási viselkedés kialakulása.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	

Optimális táplálkozási modellek.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
Evolúciósan stabil stratégiák.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
Az étettér megválasztása: territoriális viselkedés, dominancia viszonyok.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
Az akusztikus, olfaktorikus és vizuális kommunikáció.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
Az ivari szelekció.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
Szaporodási rendszerek.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
Humánétológia.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
<p>Könyvészet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Krebs, J. R., Davies, N. B. (1997). Behavioural Ecology. An Evolutionary Approach. 4th ed. 2. Kessler Jenő. 1998. Etológia. Stúdium Kiadó, Erdélyi Tankönyvtanács, Kolozsvár. 3. Alcock, J. (2005). Animal behavior. An evolutionary approach. 8th ed. Sinauer Associates. 4. Barta, Z., Liker, A., Székely, T. (eds)(2002). A viselkedésökológia modern irányzatai. Budapest, Osiris. 5. Előadások PowerPoint diásorai 		

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok	9.2 Értékelési módszerek	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	A tananyag elsajátításának mértéke	Félévközi írásbeli felmérő vegyes feladatlappal	25%
	Az elsajátított ismeretek alkalmazása különböző konkrét helyzetekben	Szóbeli vagy írásbeli vizsga (a hallgatók választása alapján)	50%
9.5 Laboratóriumi gyakorlatok	Két ismert és egy ismeretlen növényi anyag feldolgozása mikroszkópos vizsgálatra, azonosítása és szerkezeti jellemzése a gyakorlati vizsga alkalmával	A gyakorlatok elvégzésének kiértékelése, a gyakorlatok feladatlapjainak pontozása	25%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<p>A szemináriumokon való jelenlét (2 hiányzás megengedett)</p> <p>A gyakorlati vizsga sikeres elvégzése kizáró jellegű.</p> <p>A záróvizsga eredménye el kell érje az 5-ös jegyet.</p>			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)

	×	A fenntartható fejlődés általános ikonja						
○	○	○	×	○	○	○	○	○

 <p>10 INEGALITĂȚI REDUSE</p>	 <p>11 ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE</p>	 <p>12 CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILĂ</p>	 <p>13 ACȚIUNE CLIMATICĂ</p>	 <p>14 VIAȚA ACVATICĂ</p>	 <p>15 VIAȚA TERESTRĂ</p>	 <p>16 PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE</p>	 <p>17 PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR</p>	<p>Nem aplicabil</p>
								×

Kitöltés dátuma
2026.03.25.

Előadás felelőse
dr. Vágási I. Csongor adjunktus

Szeminárium felelőse
dr. Vágási I. Csongor adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2026.04.20.

Intézetigazgató
dr. Keresztes Lujza docens